

DIQQAT: Muallifning mehnat mahsulini ko‘r-ko‘rona ko‘chirib, o‘zlashtirish ta’qiqlanadi.

2026-yil 18-yanvar sanasida bo‘lgan **MILLIY SERTIFIKAT** imtihonida TUSHGAN savollar

1. Qadimgi dunyo tarixda yuz bergan urushni toping:

- A) Anqara jangi B) Salamin jangi
C) Lenyano jangi D) Kulikova jangi

JAVOB: B) Salamin jangi

2. Quyidagi hukmdorlarni faoliyati bilan bog‘liq bo‘lgan ma’lumotlar to‘g‘ri ko‘rsatilgan javobni aniqlang.

I. Sargon I – To‘rt iqlim mamlakati podshosi. Shummer-Akkad hukmdori.

II. Mitridat I – Parfiyada hokimiyat tepasiga kelgan, Yunon-Baqtriyaga qarshi harbiy yurishlar uyushtirgan.

III. Tutanhamon – Yangi podsholik davrida Misr fir‘avni. Uning maqbarasidan aqlbovar qilmas boyliklar aniqlangan.

3. Moslikni aniqlang. O‘rta asrda ...

Shtaufenlar imperatori Fridrix II vafot edi. Angliyada qizil va oq gullar urushi.

JAVOB: Lyubech shahrida knyazlarning syezdi. Kalka darsyosi bo‘yida qipchoqlar va ruslarning birgalikdagi qo‘shini mo‘g‘ullardan mag‘lubiyatga uchradi.

4. Quyidagilar orasidan ENG KEYIN sodir bo‘lgan voqea natijasini aniqlang.

1) Vashington konferensiyasi – To‘rtlar shartnomasi

2) Fuqaho jamiyati – «Izhor ul-Haq» jurnali

3) Rus-yapon urushi – Yaponiya Janubiy Manjuriya yaponiya o‘tdi

4) Fevral inqilobi – Samoderjaviya yemirildi.

JAVOB: Eng keyin bo‘lgan: Vashington konferensiyasi – To‘rtlar shartnomasi

5 va 6 savol: Atamalarni mazmuni bilan moslashtiring:

- I. Shovinizm** - bir irqning boshqalardan ustunligini da’vo qiluvchi, millatlar o‘rtasida nizo urug‘ini sochuvchi o‘ta o‘ng, ashaddiy millatchilik
- II. Ekspanisya** – bir davlatning o‘zga mamlakatlar hududi va bozorini egallab olish maqsadida o‘z siyosiy va iqtisodiy ta’sirini yoyishga qaratilgan siyosati
- III. Migratsiya** – u yoki bu davlat aholisi ning bir hududdan boshqa hududga yoki bir mamlakatdan ikkinchi mamlakatga ko‘chishi.
- IV. Anarxizm** – alohida bir shaxsning xohish-irod asinigiim tan onb, har qanday hokimiyat va davlat tuzumini rad etuvchi ta’limot.
- V. Immigrant** – bir davlatdan boshqa bir davlatga doimiy yoki uzoq vaqt yashash uchun ko‘chib kelgan shaxs.
- VI. Postindustrial** – bu iqtisodiyotda sa noatning yuqo ri unumdor innovatsion sektori, yalpi ichki mahsulotda fan yutuqlari va axborot texnologiyalari, iqtisodiy va boshqa fao liyat soha larida raqobat ustuvor bo‘lgan jamiyat. Bu sivilizatsiyaga nisbatan axborot jamiyati atamasi ham qo‘llaniladi
- VII. Diktatura** – hech qanday cheklovlersiz, hukmron sinfnig kuchiga tayanib ish yurituvchi hokimiyat
- VIII. Neytralitet** – davlatlar o‘rtasida olib borilayotgan urushga qo‘shilmaslik imkonini ta’minlovchi huquqiy maqom

7. Quyidagi ma’lumotlar qaysi tarixiy shaxs haqida ekanligini aniqlang?

Ushbu shaxs Somoniylar davlatining nufuzli vakili. Safforiylar davlatiga xotima bergan, butun Movarounnahr va Xurosonni o‘z qo‘l ostida birlashtirdi. Buxoro shahri bu davlatning poytaxtiga aylandi.

JAVOB: Ismoil Somoniy

8. Quyidagi ma'lumotlar qaysi tarixiy shaxs haqida ekanligini aniqlang?

U (milodiy II asr) — makedoniyalik yunon yozuvchisi, Rimda advokat va notiq sifatida shuhrat qozongan. "Strategmalar" ("Harbiy hiylalar") asarini yozib uni imperatorlar Mark Avreliy va Lutsiy Verga bag'ishlagan. O'rta Osiyo xalkdari orasida keng tarqalgan "Shiroq" afsonasi ushbu asari asosida vujudga kelgan.

JAVOB: Poliyen

9. Tarixiy davlatni aniqlang.

Bu davlat IV asrda turkiy qabilalardan dastlab Zarafshon vohasini egallashgan, janub tomonga yurib, Kushon podsholigi hududida hukmronlik qilishgan. Ular markazi Toxariston bo'lgan Shimoliy Hindiston, Afg'oniston, Xurosonning bir qismini ham o'z ichiga olgan katta davlat tuzishgan. Tarixda ularning asli vatanini ayrim tadqiqotchilar Orol dengizi bo'yida deb hisoblaydilar. G'arb tarixchilari esa, ularni xunnlarga qarindosh hisoblab, ularni «oq xunlar» deb ataydilar. Bu davlat 120 yildan ortiq hukmronlik qilishgan.

JAVOB: Xioniyar

10. Tarixiy davlatni aniqlang.

Bu davlatning asoschisi Jumong (Tonmyon) bo'lgan. Dastlabki poytaxti Kunneson qal'asi bo'lgan, V asrda Pxenyanga ko'chirilgan. Davlat qo'shini o'zining jangovarligi bilan ajralib turgan. V asr boshlarida Koguryo xitoyliklarni o'z hududidan batamom surib chiqaradi va har jihatdan rivojlangan qudratli davlatga aylanadi.

JAVOB: Koguryo

11. Braxmiy yozuvi asosida Kidara Kushonsha tangalari qaysi davlatga tegishli.

JAVOB: Kidariylar

12. 2005-yilda Oliy Majlis Qonunchilik palatasi Spikeri etib saylangan shaxsni toping.

Javob: **E. Xalilov**

Qo'shimcha uchun:

2024-yilda Oliy Majlis Qonunchilik palatasi Spikeri etib saylangan shaxsni toping.

Javob: **N. Ismoilov**

2005-yil O'zbekiston Respublikasi Oliy majlis senati raisi bo'lgan shaxsni aniqlang.

Javob: **M. Sharifxo'jayev**

13. Amerika va Hindistonga savdo yo'llari ochilganidan so'ng, dastlab o'z ahamiyatini yo'qtib, RIVOJLANMAY QOLGAN shaharlarni belgilang?

- A) Lissabon, Seviliya
- B) Antverpen, Seviliya
- C) Myunxen, Moskva
- D) London, Antverpen

JAVOB: C) Myunxen, Moskva

14. Xronologiya

1. Fuqaho jamiyati – **1917**
2. Yer suv islohotining birinchi bosqichi – **1921-1922 (Yer suv islohotining 2-bosqichi 1925-1929)**
3. Milliy hududiy chegaralanish – **1924**
4. O'zbekiston SSR Fanlar komiteti tuzildi. — **1932**

JAVOB: 1, 2, 3, 4

Qo'shimcha o'qish uchun:

1932-yil 14-oktyabrda O'zbekiston SSR Markaziy Ijroiya Qo'mitasi Prezidiumining O'zbekiston ilmiy tekshirish muassasalariga rahbarlik qiluvchi O'zbekiston SSR Fanlar komiteti tuzildi. 1934-yili unga **Otajon Hoshimov** rais qilib saylandi.

1-bosqich:

O'rta Osiyoda yer-suv islohoti birinchi bosqichining amalga oshirishi. Sovet hokimiyati tomonidan xususiy mulkni tugatish maqsadida O'rta Osiyoda yer-suv islohoti amalga oshirildi. U 2 bosqichdan iborat bo'lib, **1921-1922-yillarda Turkiston ASSR va Qozog'iston ASSRda** amalga oshirilgan ijtimoiy-iqtisodiy tadbirlar birinchi bosqichni tashkil qiladi.

Islohotni amaliy jihatdan ro'yobga chiqarish **1921-yil** bahorida boshlanib, u dastlab **Yettisuv, Sirdaryo, Farg'ona, Samarqand** viloyatlarida amalga oshirildi. Yer-suv islohoti boy-quloq xo'jaliklarini tugatish va ko'chmanchi aholini o'troq holatga o'tkazish; katta yer egaligini yo'qotib, yerlarni yersiz va

2-bosqich:

<i>Bosqichi</i>	Birinchi bosqich	Ikkinchi bosqich	Uchinchi bosqich
Hududi	Farg'ona, Toshkent, Samarqand viloyatlari	Zarafshon viloyati (Buxoro va O'rta Zarafshon okruglari)	Qashqadaryo, Surxondaryo, Xorazm okruglari
Davri	1925-1926-yillar	1927-yil	1928–1929-yillar

15. Buyuk Ipak yo'li 12 ming kilometrgacha uzunlikda bo'lgan. U Sariq dengiz sohilidan boshlanib, Sharqiy Turkiston, O'rta Osiyo, Eron, Mesopotamiya orqali O'rtayer dengizi sohillarigacha borgan. Buyuk Ipak yo'li o'tgan shaharni aniqlang:

- a) Bulg'or
- b) Xanson
- c) Mashhad
- d) Taxta

Javob: Mashhad

16. Paxta yetishtiriladigan eng muhim viloyatlar:

JAVOB: *Farg'ona, Sirdaryo va Samarqand viloyatlari*

17. Nosiriddin Rabg'uziy "Qisasi Rabg'uziy" ("Qisasul anbiyo") asarini qaysi hukmdorga bag'ishlagan.

Javob: Nosiriddin To'qbug'a

18. Abudllaxon II davrida barpo etilgan ariqlarni belgilang.

1) Tuyatortar; 2) Hovuzixon; 3) Afshona; 4) Abdullaxon bandi

JAVOB: 1, 3

19. 1960-yillarning o'rtalariga kelib Britaniyani ikkinchi o'rindan (a), 1970-yillarning boshiga kelib esa uchinchi o'rindan (b) surib chiqargan davlatlarni aniqlang.

JAVOB: a-Germaniya Federativ Respublikasi (GFR) b-Yaponiya

20. Moslikni aniqlang.

1. Mahmud Chag‘miniy — “Mulaxas fi-l-xay’a”
2. Ismoil Jurjoniy — “Al-Xufyal al-a’loy”
3. Xorazmiy – Hind hisobi haqida risola
4. Farobiy – As-siyoa a-madaniya

21. O‘zbekiston BMThing qanday ixtisoslashtirilgan muassasalari bilan keng ko‘lamli hamkorlik aloqalarini yo‘lga qo‘ygan? Bular quyidagilar, barchasini eslab qoling:

1. Xalqaro telekommunikatsiya uyushmasi
2. Xalqaro taraqqiyot assotsiatsiyasi
3. Qochoqlar ishi bo‘yicha oliy qo‘mitasi
4. Jahon sog‘liqni saqlash tashkiloti
5. Xalqaro fuqaro aviatsiyasi tashkiloti
6. Xalqaro atom energiyasi agentligi
7. Aholi joylashish jamg‘armasi
8. Narkotik moddalarni nazorat qilish dasturi
9. Sanoat taraqqiyoti tashkiloti
10. Oziq-ovqat va qishloq xo‘jaligi tashkiloti singari ixtisoslashgan muassasalarga a‘zo bo‘ldi.

*Qizil rangdagilar testda tushmagan

22. To‘g‘ri ma’lumotni aniqlang.

- A) Xristian cherkovi ilm, maorif, adabiyot va san’atga bevosita ta’sir o‘tkazmagan. *(aslida o‘tkazgan)*
- B) Yevropadagi dastlabki universitetlar Ispaniyadagi Seviliya va Fransiya’dagi Neapol universitetlari hisoblanadi. *(Aslida Yevropadagi dastlabki universitetlar Italiya’dagi Bolonya va Fransiya’dagi Parij universitetlari hisoblanadi.)*
- C) Nemis olimi 1445-yili Iogann Gutenberg ixtiro qilgan
- D) Rojer Bekon Parij universitetiga asos soldi. *Aslida Rober de Sarbon*

JAVOB: Nemis olimi 1445-yili Iogann Gutenberg ixtiro qilgan. Shu ma’lumot to‘g‘ri.

23. Sabab – natija MUVOFIQ berilgan javobni aniqlang.

<u>1.</u>	To‘rtinchi salib yurishi	Lotin imperiyasi tuzildi
<u>2.</u>	Qo‘qon xonligining qayta mustaqillikka erishdi (1842)	Amalda qipchoqlar hukmronligi
<u>3.</u>		
<u>4.</u>	Nodirshoh hokimiyatga kelganida	Zendlar sulolasi tugatildi (Bu ma’lumot xato aslida Safaviylar tugatiladi)
<u>5.</u>		
<u>6.</u>	Gandimiyon shartnomasi	Xiva xonligining Rossiya protektoratiga aylandi
<u>7.</u>	Uotergeyt ishi	Richard Nikson iste’foga chiqdi

JAVOB: 1, 2, 6, 7

24. Jadvalda harflar bilan belgilangan kataklarga quyida berilgan ma'lumotlardan moslarini qo'yib to'g'ri javobni toping.

Asr	O'zbekiston tarixidagi voqea	Jahon tarixidagi voqea
XIV	Sarbadorlar harakati vakillari Abu Bakr Kalaviy, Xurdaki Buxoriy, Mavlonzoda Samarqandiy	
XVI	Bobur Mirzo Kobulni egalladi	Opriqchninaning bekor qilinishi
XX		Nyurenberg sudi

25. Qadimgi dunyo va o'rta asrlarda ro'y bergan ixtirolarni MUVOFIQLIK SAQLANMAGAN javobni toping.

NOMUVOFIQ berilgan javobni aniqlash.

I. Qadimgi dunyo tarixi. II. O'rta asrlar.

A) hindlar ixtiroosi B) xitoyliklar ixtiroosi C) arablar ixtiroosi D) rimliklar ixtiroosi

1. kompas 2. Beton 3. arab yozuvi 4. Porox 5. nol raqami
6. grek olovi 7. qog'oz 8. Shaxmat 9. Kitob bosish dastgohi 10. seysmograf

JAVOB: II-b-10, I-d-6 (variant aslidan farq qilishi mumkin)

MUVOFIQ BO'LGAN JAVOBLAR, nomuvofiq javoblar so'ralganda quyidagilarni zidini olasiz.

Qadimda:

- Hindlarning ixtirolari — *nol raqami, shaxmat, shakarqamishdan shakar olish*
- xitoyliklar ixtirolari — *iyerogliflar, kompas, qog'oz, seysmograf*
- rimliklar — *beton*

O'rta asr:

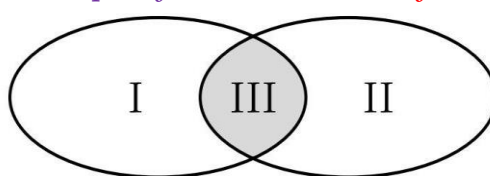
Xitoy — *porox*

Arablar — *arab yozuvi*

26. Quyidagi ma'lumotlarni tahlil qilib Eyler-Venn diagrammasiga mos keladigan javoblarni aniqlang.

Ispaniya

Gretsiya

I Ispaniya:

- Xuan Karlos I taxtga o'tirdi va davlat boshlig'i lavozimini egalladi
- Potsdam konferensiyasi fashistik davlatlar yordamida hokimiyatga kelganligi uchun qoralardi.
- G'arb "Marshall rejasi" bo'yicha yordam ko'rsatishdan bosh tortdi
- 1946-yili BMT Bosh Assambleyasi Ispaniyani xalqaro tashkilotlarga qabul qilmaslik to'g'risida maxsus qaror qabul qildi

II Gretsiya:

- 1967-yilda hokimiyatga kelgan rejim "qora polkovniklar" diktaturasi nomini oldi
- 1974-yili harbiylar Kipr orolida harbiy to'ntarish
- 1946-yili o'tkazilgan parlament saylovlari fuqarolar urushining boshlanishiga olib keldi.

III. Ikkalasiga ham tegishli:

YIH ga a'zo bo'lgan

27.

- 1) Rezerford - Atomlarning og'ir yadroga ega ekanligini isbotlab, atomning planetar modelini yaratgan
- 2) Bekkerel - Uran atomlari o'z-o'zidan nurlanish chiqarishini aniqlagan
- 3) Bakkeland - plastmassa olish yo'lini topgan
- 4) Lebedov - Elektromagnit to'lqinlar shkalasidagi bo'shliqni to'ldirib, yorug'likning elektromagnit nazariyasini isbotlagan olim

28. Xaritali savol: XARITA

1940-yilda "Uchlar pakti" ni imzolagan davlatlarni toping.

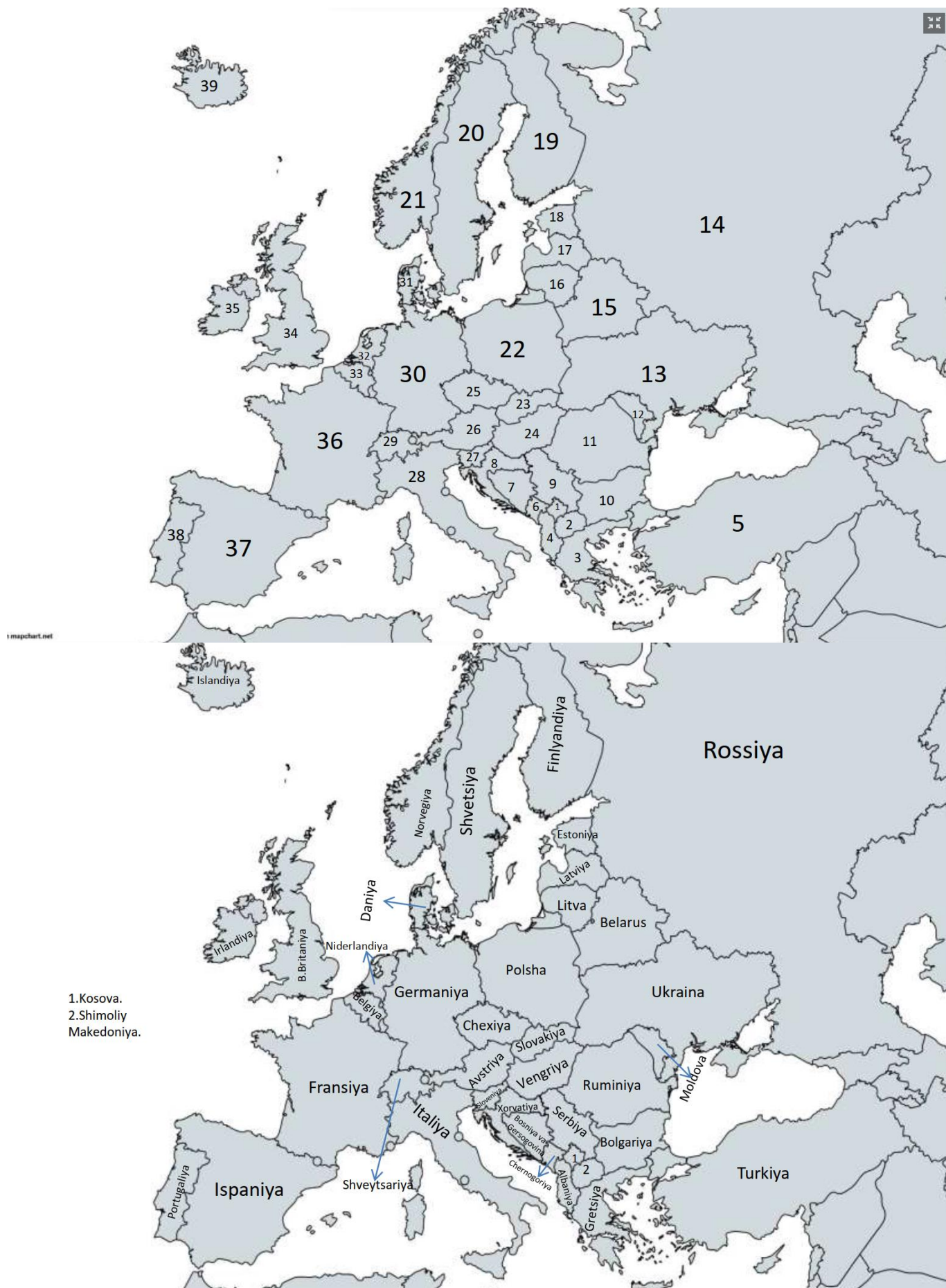
(*Germaniya, Italiya, Yaponiya*)

1940-yilda imzolangan "Uchlar pakti"ga qo'shilgan davlatlarni toping.

(*Vengriya, Ruminiya, Slovakiya va Bolgariya*)

QO'SHIMCHA O'QISH UCHUN:

1. Samarqand shahrining Amir Temur davrida darvozalarini nomini aniqlang.
J: **Ohangin, Shayxzoda, Chorsu, Korizgoh, Faruza, Sho'zgaron**
2. Amir Temur davrida har bir viloyat, tuman va shaharlarda moliya ishlarini 3 ta vazir yurgan.
J:
3. **Xiroj miqdorini belgilash va uni yig'ish bilan shug'ullanuvchi vazir;**
4. **Soliqlardan tushgan mablag'larni navkarlarga o'rtasida taqsimlovchi vazir;**
5. **Egasi mulkini boshqaruvchi vazir**
6. 1512-yilda shayboniylar Movarounnahrni ikkinchi marta egallagach, shayboniy sultonlar mamlakat viloyatlarini qayta taqsimlashni shayboniylarning eng nufuzli vakili Jonibek Sultonga topshirdilar. Uning ra'yiga ko'ra, hududlar qanday taqsimlangan?
J: **1) Samarqand — Ko'chkunchixonga, Toshkent viloyati — Suyunchxo'jaga**
7. 1512-yilda shayboniylar Movarounnahrni ikkinchi marta egallagach, shayboniy sultonlar mamlakat viloyatlarini qayta taqsimlashni shayboniylarning eng nufuzli vakili Jonibek Sultonga topshirdilar. Qaysi hudud Jonibek Sultonning o'ziga tegdi?
J: **Miyonqol viloyati**
8. Kebekxon tangalari qaysi shaharlarda zarb ettirilgan?
J: **Buxoro va Samarqand**
9. Abdulaxon II davrida qurilgan ariq?
J: **Tuyatortar arig'i, Ashona arig'i**
10. Xiva xoni Anushaxon davrida qurilgan kanal?
J: **Shohobod**
11. XX asr Xiva xonligida qurilgan yangi shaharlar?
J: **Taxta, Moynoq, Bog'ot**
12. Ikkinchi jahon urushi davrida qaysi GESlar qurilgan?
J: **Oqqovoq, Qibray, Solor va Farhod GES**
13. Ikkinchi jahon urushi davrida qaysi kanallar qurilgan?
J: **So'g'-Shohimardon, Uchqo'rg'on kanallari**
14. Qaysi viloyatlarda qand lavlagi uchun unumli yerlar ajratilgan?
J: **Samarqand, Farg'ona, Toshkent**
15. Abdurazzoq Samarqandiyning yozishicha, Shohrux Mirzo kimlarni suyurg'oldan mahrum qilgan?
J: **Shohmalik, Mirzo Boyqaro**
16. Mirzo Alimard?
J: **Tus, Mashhad, Obivard, Nison o'z ichiga olgan Xuroson**
17. G'azna va Qandahor viloyatlari — Mirzo Qayduga berilgan.

29. XX asrning oxirgi choragida O'zbekiston kompartiyasi MK ning birinchi sekretari (a) hamda Oliy Sovet Prezidium raisi (b) bo'lgan shaxslarni aniqlang.

JAVOB: a - R.Nishonov, I.Karimov; b - I.Usmonxo'jayev, P.Habibullayev;

30. Abulfayzxon davrida ro'y bergan voqealarni belgilang.

1. Samarqand, Qarshi, Balx, Farg'ona va Badaxshon amalda mustaqil bo'lib oldi.
2. Jul solig'ini joriy qildi (*Bu xato aslida: Shohmurod davrida*)
3. Florio Benevini elchiligi qabul qilindi
4. Ibrohimbiy Urgut va Miyonqol hokimlari bilan til biriktirdi
5. Zarafshon daryosi bo'yidagi Chorbakr qo'rig'igada Nodirshoh bilan shartnoma imzoladi
6. Elchi Qulibek Abulfayzxonning Pyotr I ga shvedlar ustidan qozongan g'alabasi munosabati bilan yozilgan qutlov maktubini topshiradi.
7. Mustaqillikni da'vo etib yurgan Miyonqol, Nurota, Qo'bodiyon, Boysun, Shahrisabz ham da Urgut viloyatlarini to'rt yil davomida bo'ysundirdi. (*Bu xato aslida: Muhammad Rahim davrida*)

31. «Garri Potter» asarining muallifini aniqlang.

JAVOB: Joan Rouling

32. XIX asrda ro'y bergan voqaeni aniqlang.

JAVOB: Avliyootada dastlabki rus manzilgohlari paydo bo'ldi.

33-35-test topshiriqlariga mos keluvchi javoblarni (A-F) javob variantlaridan tanlang.

33. Vasil Levskiy – mustaqil demokratik Bolgariya Respublikasini barpo etish rejasini ilgari surdi.   34. Samore Ture – Gabonga surgun qilingan   35. Xindrik Vitboy – nemislarga qarshi kurashgan   Qo'shimcha o'qish uchun: Simon Bolivar – Janubiy Amerika xalqlarining eng mashhur qahramoni. U ispan qo'shinlariga qarshi olib borgan muvaffaqiyatli janglari uchun general unvonini va «Xaloskor» degan faxriy nomni oldi (<i>Venusuelada</i>)   Xristo Botev – vafot etgan kuni Xotira kuni sifatida nishonlanadi (<i>Bolgariya</i>)   Ahmad Orabibey – Inqilizlarga qarshi kurashgan, Seylon surgun qilingan (<i>Misrda</i>)

36-savol:

a) Salohiddin Ayyubiy 1187-yilda Quddus qirolligini bosib olgach, nemis imperatori, Fransiya va Angliya davlatlarining hukmronlari unga qarshi salib yurishlarini tashkil etishgan.

Ushbu salib yurishlarida ishtirok etgan davlatlarning eng uzoq davom etgan sulolasini yozing.

JAVOB: Kapetinglar

b) Ushbu (a) sulola qaysi voqea arafasida hokimiyatdan ketgan (Urush nomini yozing)

JAVOB: Yuz yillik urush

37-savol:

Britaniya va Xitoy hukumatiga afyun va ingliz tovarlarini olib kirishni qonunlashtirish uchun 1840-yili urush boshladi. Bu urush 1842-yilgacha davom etdi. Ushbu urush nomini nomini yozing.

JAVOB: Birinchi afyun urushi

b) Urush yakunida imzolangan sharnomani yozing

JAVOB: Nankin

38-savol:

a) Uch yillik yurish davrida Amir Temur bo'ysundirgan hududlardan birini nomini yozing.

JAVOB: Ozarbayjon, Mozandaron, G'ilon

b) Eronga qilingan besh yillik yurish natijasida tugatilgan (1314–1393 yillarda hukmronlik qilgan) sulolaning nomini yozing.

JAVOB: *Muzaffariylar*

Qo‘shimcha: ushbu sulolaning so‘nggi hukmdori: **Shoh Mansur**

39-savol: 1931–1932-yillari Yaponiya Manchjuriyani bosib olib, ikki davlat o‘rtasida keskinlikni yuzaga keltirdi. 1938-yili Hasan ko‘li atrofida yaponlar SSSR hududiga bostirib kirdi.

a) 1939- yili yaponlar Mo‘g‘ulistonga bostirib kirgandan so‘ng, uning ittifoqchisi bo‘lgan SSSR ham Mo‘g‘ulistonga qo‘shin kiritdi. Qaysi daryo yonidagi jangda yaponlar mag‘lubiyatga uchradi?

JAVOB: *Xalxin-Gol*

b) 1941-yil Moskvada o‘zaro hujum qilmaslik to‘g‘risida sovet-yapon shartnomasi imzolangan shahar nomini yozing.

JAVOB: *Moskva*

40-savol: 1921-yil 18 – 23 sentyabrda bo‘lgan Butunbuxoro xalq vakillarining II qurultoyida demokratik ruhdagi BXSJR Konstitutsiyasi qabul qilindi.

a) Markaziy Revkom o‘rniga qonun chiqaruvchi va nazorat qiluvchi oliy organ – Butunbuxoro Markaziy Ijroiya Qo‘mitasi tashkil qilingan davrda birinchi raisni nomini to‘liq yozing.

JAVOB: *Usmon Xo‘ja*

b) 1922–1924-yillarda Butunbuxoro Markaziy Ijroiya Qo‘mitasi raisi lavozimini egallagan shaxs nomini to‘liq yozing.

JAVOB: *Porso Xo‘jayev*

41-savol:

a) Brest-Litovsk shartnomasiga ko‘ra, Rossiya qaysi hududlarning mustaqilligini tan oldi?

JAVOB: *Ukraina va Finlandiya*

b) Brest-Litovsk shartnomasiga keskin qarshi chiqqan va “so‘l kommunistlar” oqimiga boshchilik qilgan shaxs kim edi?

JAVOB: *Nikolay Buxarin*

42-savol

a) Avanesixon bilan muvaffaqiyatli kurash olib borib Xorazmni bo‘ysundirgan

JAVOB: *Ubaydullaxon*

b) Buxoro xoni Abdullaxon II 1593-yili Xiva xonligini bosib olgan davrda Xiva hukmdorini yozing.

JAVOB: *Hojimxon*

43-savol: VIII asr oxiri – IX asr boshlarida Arab xalifaligi og‘ir siyosiy tanglikka uchradi. Bo‘ysundirilgan xalqlarni itoatda tutib turish arablar uchun tobora qiyin bo‘lib qoldi. Movarounnahr va Xuroson aholisining tez-tez qo‘zg‘olon ko‘tarib turishi, uzluksiz davom etgan o‘zaro urush va ichki ziddiyatlar Arab xalifaligi hokimiyatini zaiflashtirdi. Bu esa mustaqil davlatlarning paydo bo‘lishiga olib keldi.

a) **Movarounnahrning shimoliy va shimoli sharqiy hududlaridagi hali xalifalikka bo‘ysundirilmagan chegaradosh yerlarda tashkil topgan ikkita davlat nomini yozing.**

JAVOB: *Qarluq, O‘g‘uzlar*

b) O‘guzlar qaysi sulola boshchiligida *Old Osiyo* mamlakatlarini istilo qilishgan. (sulola nomini yozing)

JAVOB: *Saljuqiylar*

44-savol

a) Ernazarbiy qo'zg'oloni qaysi Xiva hukmdori davrida boshlangan.

JAVOB: *Muhammad Aminxon*

b) Ernazarbiy qo'zg'oloni qaysi Xiva hukmdori davrida bostirilgan.

JAVOB: *Said Muhammadxon*

45-savol: Shayboniylar davrida muomalada bo'lgan tangalar.

a) Eng kichik mis tanga nima deb atalgan?

JAVOB: *Pul*

b) Shayboniylar davrida asosiy tanga zarbxona qayerda joylashgan.

JAVOB: *Buxoro*

1. Buxorodagi Nodir devonbegi madrasasi qaysi hukmdor davrida bunyod etilgan?

Javob: *Imomqulixon*

2. Mahmud Qoshg'ariy o'zining "Devonu lug'otit turk" asarini qaysi Arab xalifasiga bag'ishlagan?

Javob: *Al-Muqtadiy*

3. Yusuf Xos Hojib o'zining "Qutadg'u bilig" asarini qaysi hukmdorga taqdim etgan?

Javob: *Tavg'ach Bug'roxon*

4. Nosiriddin Rabg'uziyning "Qisasi Rabg'uziy" asari 1309-yilda kimning iltimosiga ko'ra yozilgan?

Javob: *Nosiriddin To'qbug'a*

5. "Munisning 'Firdaus ul-iqbol' deb ataluvchi tarixiy asari 1806-yilda qaysi Xiva xoni topshirig'i bilan yozilgan?"

Javob: *Eltuzarxon*

6. Yusufbek Bayoniy Xiva xonligining 1872–1911-yillardagi tarixini 1912-yilda qaysi Xiva xoni topshirig'i bilan yaratgan?

Javob: *Asfandiyorxon*

7. "Muntaxab at-tavorix" yoki "Tarixi shon" nomli asar kimga bag'ishlab yozilgan?

Javob: *Mirzo Ulug'bek*

8. Ogahiy qaysi asari 1825–1842-yillarga bo'lgan Xorazmning tarixini bayon etadi?

Javob: *"Riyo'z ud-davla"*

9. Narshaxiyning "Buxoro tarixi" asari kimga bag'ishlab yozilgan?

Javob: *Nuh ibn Nasr*

10. Amir Muzaffar taklifi bilan yozilgan asarni aniqlang.

Javob: *"Manozir ul-kavokib"*

11.

a) Xiva xonligida Muhammad Rahimxon I islohotiga ko'ra 10 tanobdan ortiq yer berilgan xo'jaliklar qancha soliq to'lashgan?

Javob: *3 tilla*

b) Xiva xonligida Muhammad Rahimxon I islohotiga ko'ra 5 tanobgacha yer berilganlar yiliga qancha soliq to'lashgan?

Javob: 1 tilla

c) Xiva xonligida Muhammad Rahimxon I islohotiga ko'ra 10 tanob yerga yerga ishlov beruvchi yersiz dehqonlar soliq to'lashgan?

Javob: 23 kumush tanga

1878–1900-yillarda Italiya qiroli bo'lgan. Uning davrida Italiya 'Uchlar ittifoqi'ga qo'shilgan.

Javob: Umberto I

XIX asrda qudratli bo'lgan, ikki marta parlament islohoti o'tkazilgan davlat.

Javob: Buyuk Britaniya

IV asr boshlarida xitoyliklarni mamlakat hududidan chiqarib yuborgan. IV–V asrlarda rivojlangan davlat bo'lgan.

Javob: Koguryo

Xitoyda o'rta asrlarda qurilgan Buyuk kanal qaysi daryolarni birlashtirgan?

Javob: Xuanxe va Yanszi daryolari

XVI–XIX asrlarda qul savdosi bilan shug'ullanmagan davlatlarni aniqlang.

Javob: Andorra, Lyuksemburg, Bolgariya, Albaniya

1940-yilda imzolangan "Uchlar pakti"ga qo'shilgan davlatlarni toping.

Javob: Vengriya, Ruminiya, Slovakiya va Bolgariya

Versal shartnomasiga ko'ra Togo va Kamerun qaysi davlatlarga berilgan?

Javob: Buyuk Britaniya, Fransiya

Versal shartnomasiga ko'ra Mariana, Marshall, Karolina orollari qaysi davlatga berilgan?

Javob: Yaponiya

Germaniya natsional-sotsialistik ishchi partiyasiga kim asos solgan?

Javob: Anton Dreksler

Qaysi voqea natsistik partiyani Germaniya miqyosidagi siyosiy kuchga aylantirgan?

Javob: "Pivo isyoni"

"Oq kiyimlilar" qo'zg'olonini qaysi xalifa hukmronligi davrida bostirilgan?

Javob: Al-Mahdiy

Rofe ibn Lays qo'zg'olonini bostirish uchun xalifa Horun ar-Rashid kimni yuborgan?

Javob: Xarsama

Saroy fitnasi tufayli o'ldirilgan Xorazm hukmdori kim edi? (1017-yil)

Javob: Ma'mun II (Ma'mun ibn Ma'mun)

Mahmud G'aznaviy Xorazmni bosib olgach, u yerga kimni noib qilib tayinlagan?

Javob: Oltintoshni

SHHTning 2003-yil Moskva shahrida navbatdagi sammiti bo‘lib o‘tdi.

a) Ushbu sammitda qanday qarorlar qabul qilingan

✓ SHHTning oliy organlari haqida nizom, tashkilot gerbi va bayrog‘i qabul qilindi.

b) Ushbu sammitda SHHT bosh kotibi kim edi?

✓ Chjan Deguan

1970-2000-yillarda Suriyada Hafiz Asad rejimi o‘rnatildi.

1980-1988-yil Eron-Iroq urushi davrida Suriya qaysi davlatni qo‘llab-quvvatlagan?

✓ Iroq

Iroq Quvaytga bostirib kirgan vaqtda Suriya qaysi davlatni qo‘llab-quvvatlagan

✓ Quvayt

"Al-Izoh" gazetasi muharririni aniqlang.

✓ Abdulmalik Abdunabi o‘g‘li

1141—yilda Qoraxitoylar yana Movarounnahrda hujum qiladi. Qoraxoniylar bilan o‘rtada jang bo‘lib o‘tadi.

a) Ushbu jangdagi Qoraxoniylar hukmdorini yozib bering.

Javob: Mahmudxon II

b) Ushbu jang nomini yozib bering.

Javob: Qatvon

c) Qoraxoniylar davlatini butunlay tugatgan shaxs nomini yozing.

Javob: Aloviddin Muhammad

Qaysi hukmdor davrida tuzilgan shartnomaga ko‘ra Amudaryo Afg‘oniston va Buxoro o‘rtasidagi chegara deb tan olingan

Javob: Amir Shohmurod

Bu vaqtda Afg‘oniston hukmdori — Temurshoh

a) Amir Temurning Xorazmga yurishi natijasida qaysi sulola tugatiladi?

Javob: So‘fiylar

b) Ushbu sulolaning so‘nggi vakilini yozing. (Amir Temur Xorazmni batamon egallagan vaqtda kim boshqarayotgan edi?)

Javob: Sulaymon So‘fi

1990-yillari Fransiyada postindustrial jamiyatning shakllanish jarayoni davom etdi. Butun mamlakatni avtomobil yo‘llari va soatiga 250 – 300 km tezlik bilan yuradigan temiryo‘l trassalari qamrab oldi. Angliya bilan hamkorlikda qurilgan La-Mansh bo‘g‘ozi ostidan o‘tgan temiryo‘l tonneli (Yevrotonnel) – XX asrning eng buyuk muhandislik yutuqlaridan biridir.

a) Yevrotonnel ochilgan vaqtda Fransiya prezidenti kim edi?

✓ Fransua Mitteren

b) Ushbu vaqtda Buyuk Britaniya bosh vaziri bo'lgan shaxsni yozing.

✓ Jon Meyjor

Angliyada XIII asr o'rtalariga kelib baronlardan tashqari ruhoniylar, har bir graflikdan ikkitadan ritsarlar hamda yirik shaharlardan ikkitadan vakillar to'plangan parlament chaqiriladi.

a) Qaysi qirol davriga kelib Angliyada ilk parlament chaqirilgan?

✓ Genrix III

b) Ushbu qirol qaysi sulola vakili edi?

✓ Plantagenetlar

1993-yilda Qozog'iston, Qirg'iziston, Tojikiston, Turkmaniston va O'zbekiston ta'sisligida Orolni qutqarish xalqaro jamg'armasi (OQXJ) tashkil etildi.

a) Orolni qutqarish xalqaro jamiyati (OQXJ) ning birinchi prezidentini yozing.

✓ Nursulton Nazarboyev

b) Qaysi OQXJ prezidenti davrida O'zbekiston Rog'un GESi qurilishiga qarshi emasligini bildirgan?

✓ Shavkat Mirziyoyev

OQXJ (IFAS) prezidentlari/raisilari

1) Nursulton Nazarboyev (Qozog'iston)

📅 1993–1997

— Jamiyat tashkil etilgan dastlabki davr rahbari

2) Islom Karimov (O'zbekiston)

📅 1997–1999

3) Saparmurod Niyozov (Turkmaniston)

📅 1999–2002

4) Asqar Akayev (Qirg'iziston)

📅 2002–2006

5) Emomali Rahmon (Tojikiston)

📅 2006–2008

6) Islom Karimov (O'zbekiston)

📅 2008–2016

— eng uzoq muddat rahbarlik qilgan

7) Shavkat Mirziyoyev (O'zbekiston)

📅 2018–2023

— OQXJ faoliyatini jonlantirish bosqichi

8) Qosim-Jo'mart To'qayev (Qozog'iston)

 2024-yildan (amaldagi rais)

Ispaniyada 1936-yil 18-iyul kuni falangachilar hamma joyda harbiy to'ntarishni boshlab yubordi. Ularga qarshi Xalq fronti jangga ko'tarildi. Shu tariqa mamlakatda fuqarolar urushi boshlanib ketdi.

a) Fuqarolar urushi davrida falangachilarga yordam ko'rsatgan davlatlarni yozing.

☒ Germaniya va Italiya

b) Ushbu vaziyat qaysi davlat respublikachilarga harbiy yordam bergan?

☒ Rossiya (SSSR)

1. Buxorodagi Nodir devonbegi madrasasi qaysi hukmdor davrida bunyod etilgan?

J: **Imomqulixon**

2. Mahmud Qoshg'ariy o'zining "Devonu lug'otit turk" asarini qaysi Arab xalifasiga bag'ishlagan?

J: **Al-Muqtadiy**

3. Yusuf Xos Hojib o'zining "Qutadg'u bilig" asarini qaysi hukmdorga taqdim etgan?

J: **Bug'roxon**

4. Nosiriddin Rabg'uziyning "Qisasi Rabg'uziy" asari 1309-yilda kimning iltimosiga ko'ra yozilgan?

J: **Nosiriddin To'qbug'a**

5. "Munisning 'Firdaus ul-iqbol' deb ataluvchi tarixiy asari 1806-yilda qaysi Xiva xoni topshirig'i bilan yozilgan?"

J: **Eltuzarxon**

6. Yusufbek Bayoniy Xiva xonligining 1872–1911-yillardagi tarixini 1912-yilda qaysi Xiva xoni topshirig'i bilan yaratgan?

J: **Asfandiyorxon**

7. "Muntaxab at-tavorix" yoki "Tarixi shon" nomli asar kimga bag'ishlab yozilgan?

J: **Mirzo Ulug'bek**

8. Ogahiy qaysi asari 1825–1842-yillarga bo'lgan Xorazmning tarixini bayon etadi?

J: **"Riyozi ud-davla"**

9. Narshaxiyning "Buxoro tarixi" asari kimga bag'ishlab yozilgan?

J: **Nuh ibn Nasr**

10. Amir Muzaffar taklifi bilan yozilgan asarni aniqlang.

J: **"Manozir ul-kavokib"**

3. Moslashtirish (3 yoki 4 shaxsga kashfiyot yoki asarni moslang)

1. G. Daymler — avtomobil, motorli qayiq, mototsiklga o'rnatiladigan dvigatellarni yaratdi.

2. Charlz Dikens — "Yanada Buyuk Britaniya".

3. Pyer Marten va Genri Bessemer — po'lat eritishning yangi usullarini joriy etgan.

Jamlovchi : **ZAXIRIDDIN JUMANAZAROV**

Ushbu qo'llanma Zaxiriddin Jumanazarov tomonidan yig'ib chiqildi. Foydalanuvchilardan muallifning huquqini poy-mol qilmasliklarini so'raymiz!!!

Ustozlar jamoasi:

Zaxiriddin Jumanazarov

Bahrom Hikmatov

Husanboy Xoldorov

Telegram kanllarimiz:

[@tarixdan_tomchi](#)

[@tarix_tilsimi](#)

[@Tarixdan_testlar_BH](#)

@TARIXDAN_TOMCHI